

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE

**RAZVOJ PODJETJA KOTO D. O. O. V LETIH 2021–2023: ANALIZA
POSLOVNIH STRATEGIJ IN VPLIV TRAJNOSTNIH PRAKS NA
FINANČNO USPEŠNOST PODJETJA**

Ljubljana, avgust 2025

TEJA JAGER

IZJAVA O AVTORSTVU

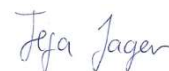
Podpisana Teja Jager, študentka Univerze v Ljubljani Ekonomske fakultete, avtorica predloženega dela z naslovom Razvoj podjetja KOTO d. o. o. v letih 2021–2023: Analiza poslovnih strategij in vpliv trajnostnih praks na finančno uspešnost podjetja, pripravljenega v sodelovanju s svetovalko asist. mag. Tamaro Stanković

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo pisnih del UL EF, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo pisnih del UL EF;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Univerze v Ljubljani Ekonomski fakulteti v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi;
11. da sem preverila verodostojnost informacij, ki izhajajo iz zapisov na podlagi uporabe orodij umetne inteligence.

V Ljubljani, dne 25. avgust 2025

Podpis študentke:

POVZETEK

V zadnjih desetletjih je trajnost postala ena ključnih tem na okoljskem, družbenem in ekonomskem področju. Podjetja vse pogostejše vključujejo trajnostne prakse v svoje poslovne strategije, pri čemer se poraja vprašanje, kakšen je njihov dejanski vpliv na finančno uspešnost. V zaključni nalogi želim raziskati, kako trajnostne prakse prispevajo k poslovnim in finančnim uspešnostim konkretnega podjetja – KOTO d. o. o. v obdobju od leta 2021 do 2023. Podjetje KOTO je slovensko podjetje z več kot sedemdesetletno tradicijo, ki deluje v dejavnosti proizvodnje mesa (razen perutninskega) in ima pomembno vlogo pri upravljanju s stranskimi živalskimi proizvodi. Osredotočila se bom na konkretne trajnostne prakse, ki jih je podjetje uvedlo, naredila analizo računovodskih izkazov in izračunala nekatere računovodske kazalnike. Analiza je pokazala, da je podjetje v letu 2023 doseglo slabše finančne rezultate v primerjavi s preteklima dvema letoma, vendar teh rezultatov ni mogoče neposredno povezati z uvedbo trajnostnih praks. Večina trajnostnih ukrepov je bila uvedena šele leta 2023, zato njihovi učinki še niso opazni in so verjetno dolgoročnejši. Poleg tega je finančno uspešnost podjetja verjetno zaznamovalo tudi spreminjanje tržnih razmer, nihanje cen in zunanji ekonomski dejavniki.

KLJUČNE BESEDE: trajnostni razvoj, računovodski izkazi, računovodski kazalniki.

CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

ABSTRACT

In recent decades, sustainability has become one of the key topics in the environmental, social, and economic fields. Companies are increasingly including sustainable practices in their business strategies, which raises the question of what their actual impact on financial performance is. In the bachelor's thesis, I want to research how sustainable practices contribute to the business and financial performance of a specific company, KOTO d. o. o., in the period from 2021 to 2023. The company KOTO is a Slovenian company with more than seventy years of tradition. It operates in the meat production industry (except poultry) and has an important role in the management of animal by-products. I will focus on the actual sustainable practices the company has introduced, analyze financial statements, and calculate some accounting indicators. The analysis showed that the company achieved worse financial results in 2023 compared to the previous two years. However, these results cannot be linked directly to the introduction of sustainable practices. Most of the sustainability

measures were only introduced in 2023. Therefore, their effects are still not visible, and they are likely to be longer-term. In addition, the company's financial performance was likely also affected by changing market conditions, price fluctuations, and external economic factors.

KEY WORDS: sustainable development, financial statements, financial indicators.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

KAZALO

1	UVOD	1
2	PODJETJE KOTO D. O. O.	2
2.1	Zgodovinski pregled	2
2.2	Predstavitev podjetja	3
3	POSLOVNE STRATEGIJE IN TRAJNOSTNE PRAKSE/PROJEKTI	4
4	ANALIZA RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	6
4.1	Analiza bilance stanja	7
4.2	Analiza izkaza poslovnega izkaza	11
4.3	Analiza izkaza denarnega toka	13
5	ANALIZA S KAZALNIKI	15
5.1	Kazalniki investiranja	16
5.2	Kazalniki financiranja	16
5.3	Kazalniki obračanja	18
5.4	Kazalniki plačne sposobnosti	19
5.5	Kazalniki donosnosti	21
5.6	Kazalniki gospodarnosti	21
6	VPLIV TRAJNOSTNIH PRAKS NA FINANČNO USPEŠNOST	22
7	SKLEP	23
	SEZNAM KLJUČNE LITERATURE	24
	LITERATURA IN VIRI	24
	PRILOGA	27

KAZALO TABEL

Tabela 1: Analiza sredstev za leto 2021 in 2022	8
Tabela 2: Analiza obveznosti do virov sredstev za leto 2021 in 2022	9
Tabela 3: Analiza sredstev za leto 2022 in 2023	10
Tabela 4: Analiza obveznosti do virov sredstev za leto 2022 in 2023	11
Tabela 5: Analiza poslovnega izkaza za leto 2021 in 2022	12
Tabela 6: Analiza poslovnega izkaza za leto 2022 in 2023	13
Tabela 7: Analiza izkaza denarnega toka za leto 2021 in 2022	14

Tabela 8: Analiza izkaza denarnega toka za leto 2022 in 2023	15
Tabela 9: Delež dolgoročnih in kratkoročnih sredstev v podjetju KOTO v 2021–2023	16
Tabela 10: Delež kapitala in dolgov v fin. ter fin. vzvod podjetja KOTO v 2021–2023	17
Tabela 11: Koeficient obračanja celotnih sredstev KOTO v 2021–2023	18
Tabela 12: Koeficient obračanja in dnevi vezave zalog podjetja KOTO v 2021–2023.....	19
Tabela 13: Koeficient obračanja in dnevi vezave terjatev podjetja KOTO v 2021–2023 ..	19
Tabela 14: Kratkoročni, pospešeni in hitri koeficient podjetja KOTO v 2021–2023	20
Tabela 15: Kazalnik čiste donosnosti kapitala podjetja KOTO v 2021–2023	21
Tabela 16: Kazalnik gospodarnosti poslovanja podjetja KOTO v 2021–2023.....	22

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Podatki za izračun kazalnikov za podjetje KOTO za obdobje 2021–2023	1
--	---

SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

EU – (angl. European Union); Evropska unija

ŽSP K1 – živalski stranski proizvodi kategorije 1

ŽSP K2 – živalski stranski proizvodi kategorije 2

1 UVOD

V zadnjih desetletjih je trajnost postala osrednja tema na številnih področjih – okoljskem, družbenem in ekonomskem. Podjetja vse pogosteje uvajajo trajnostne prakse v svoje poslovanje, vendar se poraja vprašanje, kakšen je dejanski vpliv teh praks na njihovo finančno uspešnost. V zaključni nalogi želim raziskati, ali in kako uvedene trajnostne prakse vplivajo na poslovno in finančno uspešnost konkretnega podjetja – KOTO d. o. o.

Podjetje KOTO je slovensko podjetje z več kot sedemdesetletno tradicijo, ki deluje v okviru dejavnosti 10.110 – Proizvodnja mesa, razen perutninskega. Podjetje ima pomembno vlogo pri upravljanju s stranskimi živalskimi proizvodi, kar je ključno za domače komunalno gospodarstvo (Koto, 2025c).

Namen zaključne naloge je raziskati in pojasniti vpliv uvedbe trajnostnih praks na finančno uspešnost podjetja KOTO. Z analizo konkretnih trajnostnih ukrepov in njihovih učinkov želim podjetju ponuditi vpogled v to, ali so sprejete trajnostne prakse ekonomsko upravičene ter kakšen prispevek imajo k splošnemu poslovnemu uspehu podjetja. Cilj zaključne naloge je opisati in raziskati trajnostne prakse, ki jih je podjetje KOTO uvedlo v zadnjih letih. Analizirati letna poročila in izračunati ključne računovodske kazalnike za obdobje 2021–2023. Ugotoviti, ali obstaja povezava med uvedenimi praksami v zadnjih letih in morebitnim izboljšanjem finančnega stanja podjetja KOTO. Raziskovalno vprašanje: Ali uvedene poslovne strategije in trajnostne prakse v zadnjih letih vplivajo na finančno uspešnost podjetja KOTO v obdobju 2021–2023?

V raziskovalnem delu zaključne naloge bom uporabila kombinacijo teoretičnega in empiričnega pristopa. V teoretičnem delu bom pregleda sekundarne vire in zapisala teoretični okvir pri posameznih poglavjih; empirični del naloge bo osredotočen na izbrano podjetje. Raziskava bo tako imela preiskovalni in pojasnjevalni značaj, ker bom raziskala obstoječe stanje v podjetju in preverila, kakšen je vpliv na finančno uspešnost. Kvalitativni del bo vključeval analizo trajnostnih praks, kvantitativni pa izračune finančnih kazalnikov.

V prvem poglavju bom predstavila podjetje KOTO: zgodovino podjetja, poslanstvo, vizijo, vrednote. Na kratko bom opisala produkte in storitve, ki jih ponujajo, ter koncesijo. Naštela bom tudi, katere sisteme in certifikate so pridobili. V naslednjem poglavju bom teoretično opisala, kaj je trajnostni razvoj in predstavila trajnostne prakse ter projekte, ki so jih v podjetju uvedli. V četrtem poglavju bom analizirala računovodske izkaze in v naslednjem poglavju naredila analizo s kazalniki. V šestem poglavju bom opisala vpliv uvedenih praks na finančno uspešnost podjetja.

Sekundarne podatke bom črpala iz letnih poročil podjetja KOTO, uradne spletne strani, strokovne literature (knjige, znanstveni članki) in javno dostopnih podatkovnih baz. Zavedam se, da bo dokazovanje neposredne vzročne povezave med uvedbo trajnostnih praks

in doseženimi finančnimi rezultati metodološki izziv, saj je finančna uspešnost podjetja odvisna od številnih dejavnikov. V nalogi bom zato skušala kar najbolj utemeljeno predstaviti morebitne povezave s pomočjo razpoložljivih podatkov in kvalitativnih vpogledov. V nalogi bom orodja generativne umetne inteligence uporabila zgolj za izboljševanje nekaterih povedi ter ustrezno navajala literaturo in vire v skladu z APA standardom.

2 PODJETJE KOTO D. O. O.

2.1 Zgodovinski pregled

Leta 1947 je bilo ustanovljeno podjetje KOTEKS, predhodnik sedanje družbe KOTO. Na začetku se je podjetje usmerilo v izvozno dejavnostjo gotovih izdelkov in glavnega izvoznega izdelka – svinjskega usnja. Kasneje so leta 1952 dejavnost razširili na zbiranje klavniških odpadkov. Dve leti kasneje so ustanovili izvozno-uvozno podjetje Tobus. Glavna dejavnost tega podjetja je bilo pospeševanje izvoza usnjarske industrije. Decembra 1961 so obe podjetji združili v eno podjetje in tako je nastal KOTEKS TOBUS. Leta 1966 so v Zalogu pri Ljubljani zgradili tovarno beljakovinskih koncentratov, leto kasneje pa sledilo odprtje butika na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Ta butik je bil prvi v tedanji državi, kjer so prodajali zelo kakovostne modne izdelke iz usnja, ki so jih tudi izvažali v tujino. Tedaj je butik veljal za enega izmed najbolj prestižnih butikov v Ljubljani (Koto, 2025g).

Leta 1973 so ustanovili TOZD KOTRADE za področje trgovinskih dejavnosti in delovne skupnosti skupnih služb ter TOZD KOPROD za področje proizvodnih dejavnosti. Leto kasneje se je podjetje uvrstilo med največje izvoznike v Sloveniji z 20 mio. \$ izvoza. Leta 1996 se je podjetje KOTO reorganiziralo kot delniška družba. Kot koncesionar za opravljanje gospodarske javne službe ravnanja s klavničnimi odpadki in kužnim materialom živalskega porekla družba KOTO nastopa od leta 2000. Ta koncesija je bila v Sloveniji ena izmed prvih podpisanih (Koto, 2025g). Več o koncesiji je predstavljeno v naslednjem poglavju.

Celotno podjetje se je leta 2004 preselilo v Zalog. V naslednjih letih je sledila izgradnja biološke čistilne naprave za čiščenje odpadnih voda in obrata za ločeno predelavo živalskih stranskih produktov. Leta 2007 so zagnali bioplinško napravo in tako se je začela proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov. Tri leta kasneje se je delniška družba KOTO d. d. preoblikovala v družbo z omejeno odgovornostjo KOTO d. o. o. Leta 2020 so razširili svojo dejavnost še na zbiranje odpadnega jedilnega olja in biološko razgradljivih odpadkov. Dve leti kasneje pa so sprejeli Občinski podrobni prostorski načrt za Gospodarsko cono Agrokombinatska S OPPN 75 (Koto, 2025g).

2.2 Predstavitev podjetja

Podjetje KOTO nudi svojim strankam širok izbor produktov in storitev. Produkti, ki jih ponujajo, so mesno kostna moka, maščobe, kože, predelane živalske beljakovine, in odpadna jedilna olja, iz katerih proizvajalci biogoriv proizvedejo biodizel (Koto, 2025d).

Ponujajo celovite rešitve pri ravnanju z biološkimi in gostinskimi odpadki ter živalskimi stranskimi proizvodi. Nudijo storitve pri ravnanju z blati, mulji in preostalimi odpadki, ki nastanejo v čistilnih napravah ter prevzemajo in obdelajo surove živalske kože (Koto, 2025e).

Poslanstvo družbe KOTO je: *»Živalske stranke proizvode in biološke odpadke učinkovito vključevati v krožno gospodarstvo«* in vizija: *»2030 bomo slovenski živilsko predelovalni industriji in industriji ravnanja z odpadki zagotavljali rešitve, ki bodo dokazano ogljično nevtralne!«* Vrednote podjetja pa so inovativnost in strokovnost, pogum in vztrajnost ter trajnostno delovanje in etičnost v poslovanju (Koto, 2025c).

Ravnanje z živalskimi stranskimi proizvodi kategorij 1 in 2 (v nadaljevanju ŽSP K1 in K2) je izjemno pomembno z vidika varovanja zdravja ljudi, živali in okolja. Zato je Republika Slovenija vzpostavila sistem, po katerem s podelitvijo koncesije prenese izvajanje te gospodarske javne službe na izbranega koncesionarja. Vsi proizvajalci živalskih stranskih proizvodov v Sloveniji morajo ŽSP K1 in K2 oddajati pooblaščenemu predelovalcu. Vlada Republike Slovenije je 30. junija 2022 sprejela sklep o izbiri koncesionarja za obdobje desetih let. Na podlagi te odločitve je bila koncesija podeljena družbi KOTO d. o. o. z začetkom veljavnosti 1. julija 2022. Vlada je hkrati sprejela tudi sklep o določitvi cen storitev, ki so prav tako začele veljati z dnem začetka izvajanja koncesije. Poleg tega družba KOTO prevzema tudi živalske stranske proizvode kategorije 3, iz katerih proizvaja predelane živalske beljakovine in živalsko mast kategorije 3. Izvajanje gospodarske javne službe vključuje naslednje ključne postopke: prevzem, prevoz, skladiščenje in predelavo ŽSP K1 in ŽSP K2 v ustrezno registriranem in nadzorovanem obratu. Družba KOTO zagotavlja izvajanje vseh teh dejavnosti na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Prevzem živalskih stranskih proizvodov se prilagodi glede na njihov vir nastanka. V praksi poteka na naslednje načine (Koto, 2025b):

- v registriranih obratih – prevzem poteka v klavnicah, zbiralnicah in drugih objektih, ki so v skladu s predpisi potrjeni s strani veterine,
- na kmetijskih gospodarstvih – kadar ŽSP nastanejo pri zakolu živali za lastno domačo porabo, družba KOTO zagotovi prevzem neposredno na kmetiji,
- ob množičnem poginu ali nesrečah ali v drugih primerih večjih izrednih dogodkov je zagotovljen hiter odziv in ustrezna sanacija,
- pri nelegalno odloženih ŽSP K1 in K2 družba KOTO izvede prevzem in odvoz ter poskrbi za ustrezno ravnanje z njimi.

Družba KOTO ima pridobljene razne certifikate, kot so (Koto, 2025a):

- ISO 9001 (sistem vodenja kakovosti),
- ISO 14001 (sistem ravnanja z okoljem),
- HACCP sistem (preventiven in sistematičen nadzor nad varnostjo živil),
- SMETA (standardi na področjih etičnega ravnanja, delovnih pogojev, okoljske odgovornosti, varnosti in zdravja pri delu ter poslovne integritete),
- ISCC EU (skladnost ravnanja z biomaso),
- CERIFIKAT INS (italijanska certifikacijska shema za biogoriva in tekoča biogoriva).

Ti certifikati potrjujejo kakovost njihovih proizvodov in storitev. Zavezani so k najvišjim okoljskim in veterinarskim standardom, saj je skrb za okolje, zdravje, varnost vseh deležnikov temelj njihovega poslovanja in predstavlja eno izmed glavnih strateških usmeritev podjetja. Kakovost stalno preverjajo tudi v lastnem laboratoriju (Koto, 2025a).

3 POSLOVNE STRATEGIJE IN TRAJNOSTNE PRAKSE/PROJEKTI

Trajnostni razvoj pomeni zmanjšanje neenakosti, izkoreninjenje revščine, spodbujanje trajnostnega upravljanja naravnih virov in ekosistemov ter ob hkratnem uresničevanju trajnostne, vključujoče in pravične gospodarske rasti. Z drugimi besedami, gre za razvoj, ki zadovoljuje potrebe sedanjosti, ne da bi pri tem ogrozil zmožnost prihodnjih generacij, da zadostijo svojim potrebam. Za njegovo uresničevanje je ključno usklajevanje treh medsebojno povezanih stebrov: gospodarskega razvoja, socialne vključenosti in varstva okolja. Zavezo k uresničevanju trajnostnega razvoja so svetovni voditelji podpisali leta 2015, ko so na zgodovinskem vrhu Združenih narodov sprejeli Agendo 2030 za trajnostni razvoj. Ta vključuje 17 ciljev trajnostnega razvoja, ki jih je sprejelo 193 držav. Vsak cilj je podprt s podcilji in kazalniki, ki omogočajo merljivo spremljanje napredka in uspešnosti pri njihovem uresničevanju (OZN, 2023).

V današnjem poslovnem okolju je vse bolj nujno preoblikovanje obstoječih poslovnih modelov v trajnostne poslovne modele, ki omogočajo dolgoročno konkurenčno prednost. Podjetja vse pogosteje uvajajo trajnostne projekte z namenom izboljšanja okoljskega, družbenega in upravljalvskega delovanja. Hkrati pa tudi regulatorji, potrošniki in zaposleni vse bolj pritiskajo na podjetja, da odgovorno pristopijo k reševanju okoljskih in družbenih izzivov. Mnoge organizacije že objavljajo trajnostna poročila, v katerih predstavljajo svoje dosežke na področju trajnosti. Analiza Univerze v Oxfordu o povezavi med trajnostnim poslovanjem in finančno uspešnostjo je pokazala, da podjetja, ki učinkovito uvajajo trajnostne prakse, pogosto dosegajo višjo finančno uspešnost in večjo operativno učinkovitost (Bregar Struna, 2022).

Kot sem omenila že v poglavju 2.2, je trajnost pomembna vrednota podjetja KOTO. S trajnostno usmeritvijo se zavezujejo k okoljski in družbeni odgovornosti s celostnim pristopom, ki vključuje uporabo obnovljivih virov, krožno gospodarjenje, učinkovito rabo

energije, razvojno usmerjenost in tradicijo. Podjetje gradi trajnostno uspešnost na enakovrednem vključevanju okoljskih, družbenih in ekonomskih vidikov, saj se zavedajo, da finančna uspešnost temelji na teh stebrih. Če želijo ohranjati konkurenčnost in delovanje na trgu, podjetje stalno nadgrajuje svoje trajnostne cilje. S tem aktivno prispevajo k ustvarjanju čistejše, varnejše prihodnosti za prihajajoče generacije. V letu 2024 so v podjetju KOTO sprejeli novo trajnostno poslovno strategijo za obdobje šestih let, ki celovito vključuje vse tri ključne dimenzije trajnostnega razvoja: družbeno, okoljsko in ekonomsko (Koto, 2025f).

V letu 2023 so v podjetju KOTO začeli z dvema projektoma. Prvi projekt je spodbujanje zdravja tal in recikliranje živalskih odpadkov v izboljševalce tal (angl. turning food waste into sustainable soil improvers for better soil health and improved food systems – Waste4Soil) ter drugi projekt je valorizacija stranskih proizvodov v rastlinski pridelavi z uvajanjem sodobnih konceptov in tehnologij krožnega biogospodarstva na kmetijah, poznan pod akronimom: EIP ŽUŽ (Koto, 2025f).

Projekt EIP ŽUŽ je povezan s področjem insektne biokonverzije. Insektna biokonverzija je biotehnološki proces, ko ličinke žuželk, na primer ličinke črnih bojevniških muh, med svojo rastjo predelajo organske materiale (presežke hrane, druge biološke stranske proizvode) v visokokakovostno biomaso, iz katere pridobivajo beljakovine in lipide, ki se uporabljajo v krmni industriji ter ostanek pri razgradnji uporabijo kot organsko gnojilo. Ta proces temelji na načelih krožnega gospodarstva, ker omogoča učinkovito uporabo bioloških odpadkov in tako prispeva k manjši obremenitvi okolja, povezani z odlaganjem organskih materialov; hkrati spodbuja trajnostno rabo naravnih virov in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (Pečan Irenej in drugi, 2025).

V družbi KOTO so se povezali z Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani, s katero so želeli raziskati potencial reje in proizvodnje žuželk v Sloveniji. Zato so vzpostavili študentski razvojno-raziskovalni projekt. Insektna biokonverzija je v podjetju KOTO ključni razvojni projekt v naslednjih letih. V podjetju želijo do leta 2026 vzpostaviti celoten proces od vzreje in končne predelave do potrebnih analiz in testiranja ter vključiti partnerje, ki imajo interes investirati v proces in znanje (Koto, 2023c).

Projekt Waste4Soil je evropski projekt, ki zasleduje dvojni namen: po eni strani želi zmanjšati delež živilskih odpadkov z recikliranjem ostankov predelave hrane, na drugi strani pa želi te ostanke pretvoriti v izboljševalce tal, ki prispevajo k obnovi in ohranjanju zdravja tal po vsej Evropi. V projektu sodeluje 28 partnerjev iz 9 evropskih držav in Švice in povezuje raziskovalce, kmete, lokalne oblasti ter industrijo. Vzpostavili bodo 7 živih laboratorijev za zdravje tal, ki bodo eksperimentalna okolja, kjer bodo preučevali 8 vrst odpadkov predelave hrane. Vsak laboratorij odraža posebne kulturne, okoljske in geografske značilnosti, kar omogoča testiranje pristopov v različnih kontekstih ter večjo prenosljivost rezultatov (Waste4Soil, brez datuma).

V Sloveniji je predvideno eno testno okolje za gojenje rastlin v dobro nadzorovanih pogojih za slovenske projektne partnerje, med njimi so podjetje KOTO, Znanstveno raziskovalno središče Koper in Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani. Njihovo sodelovanje omogoča povezovanje industrijske prakse, akademskega znanja in raziskovalne odličnosti, kar je ključno za celostno preučevanje učinkov in prenos znanja v prakso (Koto, 2023b).

V družbi KOTO uvajajo tudi druge trajnostne prakse. Družba KOTO je trenutno edini prevzemalec gostinskih odpadkov v Sloveniji, ki razpolaga z lastno bioplinisko napravo. S tem omogoča celovit pristop pri ravnanju z biološko razgradljivimi odpadki – od prevzema do energetske predelave (Koto, 2025f).

V letu 2023 je podjetje pričelo z investicijo v izgradnjo sončne elektrarne z močjo 410 kW, ki je bila izdelana v energetskem partnerstvu in bo začela delovati v prvem kvartalu 2024. Med načrtovanimi trajnostnimi projekti v prihodnosti izstopa tudi sistem zajema odpadne toplote, ki bo podjetju omogočil zniževanje odvisnosti od fosilnih goriv, zlasti zemeljskega plina. Za tveganje je podjetje izpostavilo pomanjkanje vode, zato v podjetju že iščejo rešitve, s katerimi bodo zmanjšali uporabe vode in večjo rabo deževnice (Koto, 2023a).

4 ANALIZA RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Analiza računovodskih izkazov je tehnika, ki jo uporabljamo za oceno finančnega zdravja podjetja. Analiza temelji na preučevanju temeljnih računovodskih izkazov, ki so izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, bilanca stanja in izkaz gibanja kapitala ter prikazujejo podatke o premoženjskem in finančnem stanju podjetja (Gutnik, 2025).

Bilanca stanja kaže sredstva in obveznosti do virov sredstev podjetja na določen dan. Gre za kumulativni računovodski izkaz, saj odraža vpliv vseh preteklih poslovnih odločitev. Hkrati je statičen izkaz, ker prikazuje finančno stanje podjetja na določen presečni datum. Bilanca stanja je razdeljena na dve strani: aktivno stran, kjer so prikazana sredstva, in pasivno stran, kjer so prikazane obveznosti do virov sredstev. Obe strani morata biti izenačeni oziroma v bilančnem ravnotežju. Sredstva so v bilanci prikazana po načelu naraščajoče likvidnosti, saj so najprej navedena dolgoročna, manj likvidna sredstva, šele nato kratkoročna, ki se lahko hitro pretvorijo v denar. Obveznosti do virov sredstev pa so razporejene po načelu naraščajoče zapadlosti, kar pomeni, da so na začetku predstavljeni viri, ki nimajo zapadlosti (npr. kapital); sledijo dolgoročne in nato kratkoročne obveznosti (Hočevvar in drugi, 2004, str. 223–229).

Izkaz poslovnega izida prikazuje uspešnost poslovanja podjetja v nekem obdobju. V njem so prikazani prihodki in odhodki ter dosežen poslovni izid, ki ga izračunamo kot razliko med prihodki in odhodki. Če so v obdobju, ki ga preučujemo, prihodki večji od odhodkov podjetje doseže pozitiven poslovni izid oziroma dobiček. Če pa so prihodki manjši od odhodkov, podjetje izkazuje negativen poslovni izid oziroma izgubo. Izkaz poslovnega izida je dinamičen izkaz, saj se nanaša na dogajanje v določenem obdobju. Poleg tega ni

kumulativen, ker se prihodki in odhodki spremljajo znova in znova za vsako novo obdobje (npr. leto, četrletje) brez prenosa podatkov iz prejšnjih obdobj (Zaman Groff in drugi, 2007, str. 261).

Izkaz denarnih tokov prikazuje spremembe denarja oziroma denarnih sredstev v določenem obdobju. Denarni tok je povezan s prejemki – povečanje denarnih sredstev in izdatki – zmanjšanje denarnih sredstev. Kratkoročno je pri finančnem vidiku poslovanja pomembna plačilna sposobnost podjetja oziroma likvidnost, ki pokaže sposobnost podjetja, da poplača zapadle obveznosti. Dolgoročno pa je pomembna solventnost podjetja, ki se nanaša na sposobnost podjetja, da poravnava vse obveznosti. Denarni tokovi se knjigovodsko ne spremljajo neposredno v glavni knjigi oziroma na posameznih kontih. Zato jih v računovodstvu običajno prikazujemo posredno prek sprememb posameznih vrst denarnih sredstev. Izkaz denarnih tokov je tesno povezan z bilanco stanja, saj povzema gibanja denarnih sredstev med dvema zaporednima bilančnima datuma. V izkazu denarnih tokov denarne tokove ločeno prikazujemo po treh osnovnih področjih za poslovanje, za investiranje in financiranje (Igličar in drugi, 2024, str. 317–332).

Računovodski izkazi vsebujejo veliko podatkov in informacij, ampak je potrebno te podatke še podrobneje analizirati, prikazati kot relativna števila ali deleže. Dobljene podatke lahko primerjamo s podatki preteklega poslovanja, načrtovanim poslovanjem ali s podobni podjetji v isti panogi. Če podatke enega leta analiziramo s preteklim letom dobimo absolutno spremembo in stopnjo rasti posameznih postavk. Za analizo računovodskih izkazov se uporabljajo trije načini: navpična analiza, vodoravna analiza in analiza s kazalniki, ki je izvedena v petem poglavju (Igličar in Hočevvar, 1997, str. 219–228).

V naslednjih podpoglavjih bom podrobneje analizirala posamezne računovodske izkaze podjetja KOTO. Analiza bo temeljila na primerjavi podatkov za dve zaporedni leti, in sicer skupaj za leto 2021 in 2022 ter skupaj za leto 2022 in 2023. Prikazane tabele vsebujejo ključne podatke iz letnih poročil podjetja; poleg tega bodo prikazani tudi izračuni deležev in indeksov ter izračunane razlike med posameznimi postavkami.

4.1 Analiza bilance stanja

Tabela 1 prikazuje sredstva podjetja KOTO za leti 2021 in 2022. V letu 2022 skoraj 76 % sredstev predstavljajo dolgoročna sredstva. Neopredmetena dolgoročna sredstva so se iz leta 2021 povečala za 5,65 % zaradi povečanja dolgoročnih premoženjskih pravic, ki se nanaša na nakup računalniških programov, licenc in povečanja dobrega imena ter drugih dolgoročnih sredstev, ki predstavljajo emisijske kupone in liste kupcev hčerinske družbe Gostinski odpadki. Opredmetena dolgoročna osnovna sredstva so se iz leta 2021 na leto 2022 povečala za 26,34 % zaradi povečanja nabavne vrednosti zgradb, opreme, predujmov za opredmetena osnovna sredstva in aktiviranja investicij. Največ investicij je usmerjeno v posodabljanje proizvodnje in raznih elektro, strojnih instalacij ter izboljšanju delovnih pogojev. Dolgoročne finančne naložbe so se zmanjšale za 50 % zaradi zaprtja hčerinske

družbe NUPPER. Odložene terjatve za davek so se zmanjšale za 24,44 % oziroma za 62.922 EUR. Kratkoročna sredstva predstavljajo v letu 2022 23,89 % vseh sredstev in so se povečale za 48 % zaradi vseh postavk kratkoročnih sredstev, največ zaradi povečanja denarnih sredstev na depozit na odpoklic. Prav tako so kratkoročne aktivne časovne razmejitve povečale za 26,61 %. Skupno so se sredstva iz leta 2021 v leto 2022 povečala za 13,43 %, predvsem zaradi prej omenjenih investicij (Koto, 2023a).

Tabela 1: Analiza sredstev za leto 2021 in 2022

SREDSTVA	2022	Delež 2022	2021	Delež 2021	Povečanje/ zmanjšanje	Indeks 2022/2021
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	25.544.898	75,99	24.178.683	81,59	1.366.215	105,65
I. Neopredmetena sredstva in DAČR	1.266.997	3,77	1.002.854	3,38	264.143	126,34
II. Opredmetena osnovna sredstva	24.075.862	71,62	22.903.369	77,29	1.172.493	105,12
IV. Dolgoročne finančne naložbe	7.500	0,02	15.000	0,05	-7.500	50,00
VI. Odložene terjatve za davek	194.538	0,58	257.460	0,87	-62.922	75,56
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	8.029.032	23,89	5.423.327	18,30	2.605.705	148,05
II. Zaloge	1.195.404	3,56	916.555	3,09	278.849	130,42
III. Kratkoročne finančne naložbe	0	0,00	0	0,00	0	0,00
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	4.870.690	14,49	3.777.270	12,75	1.093.420	128,95
V. Denarna sredstva	1.962.938	5,84	729.502	2,46	1.233.436	269,08
C. KRATKOROČNE AČR	40.121	0,12	31.689	0,11	8.432	126,61
SKUPAJ SREDSTVA	33.614.051	100,00	29.633.699	100,00	3.980.352	113,43

Vir: lastno delo.

Kot je razvidno iz tabele 2, ki prikazuje obveznosti do virov sredstev, se vpoklicani kapital in kapitalske rezerve, revalorizacijske rezerve, odložene obveznosti za davek niso ne povečale ne zmanjšale. Največje povečanje v strukturi kapitala predstavlja postavka rezerve iz dobička, kar je posledica prenosa sredstev iz bilančnega dobička na podlagi sklepa posloводства. Najbolj pa se je zmanjšala postavka dolgoročnih finančnih obveznost, ki se nanašajo na investicije v opredmetena osnovna sredstva. Te obveznosti so se zmanjšale na račun poplačila dolgov in zmanjšanj obveznosti iz naslova finančnega najema. Konec leta 2022 so imeli med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi skoraj 96 % nezapadlih in 4,1% zapadlih, največ v roku enega meseca (Koto, 2023a).

Tabela 2: Analiza obveznosti do virov sredstev za leto 2021 in 2022

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	2022	Delež 2022	2021	Delež 2021	Povečanje/zmanjšanje	Indeks 2022/2021
A. KAPITAL	21.061.563	62,66	16.707.434	56,38	4.354.129	126,06
I. Vpoklicani kapital	2.695.522	8,02	2.695.522	9,10	0	100,00
II. Kapitalske rezerve	4.005.277	11,92	4.005.277	13,52	0	100,00
III. Rezerve iz dobička	3.030.000	9,01	880.000	2,97	2.150.000	344,32
IV. Revalorizacijske rezerve	7.616.176	22,66	7.616.176	25,70	0	100,00
V. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	-42.146	-0,13	-49.735	-0,17	7.589	84,74
VI. Preneseni čisti poslovni izid	1.560.194	4,64	866.895	2,93	693.299	179,97
VII. Čisti poslovni izid poslovnega leta	2.196.541	6,53	693.299	2,34	1.503.242	316,82
B. REZERVACIJE IN DPČR	360.541	1,07	397.381	1,34	-36.840	90,73
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	7.437.265	22,13	8.555.306	28,87	-1.118.041	86,93
I. Dolgoročne finančne obveznosti	5.602.114	16,67	6.720.155	22,68	-1.118.041	83,36
III. Odložene obveznosti za davek	1.835.151	5,46	1.835.151	6,19	0	100,00
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	4.398.265	13,08	3.766.020	12,71	632.245	116,79
II. Kratkoročne finančne obveznosti	1.129.538	3,36	1.081.028	3,65	48.510	104,49
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	3.268.727	9,72	2.684.992	9,06	583.735	121,74
D. KRATKOROČNE PČR	356.417	1,06	207.558	0,70	148.859	171,72
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	33.614.051	100,00	29.633.699	100,00	3.980.352	113,43

Vir: lastno delo.

Tabela 3 prikazuje aktivno stran bilance stanja podjetja KOTO za leto 2022 in 2023. Med najpomembnejšimi spremembami je zmanjšanje neopredmetenih sredstev za skoraj 6 %, medtem ko so se opredmetena osnovna sredstva povečala za 3,6 %, predvsem zaradi povečanja nabavne vrednosti zemljišč, kar je posledica novih pridobitev. Podjetje je v 2023 v primerjavi s prejšnjim letom nabavilo manj opreme in imelo več odpisov ter prodaj. Dolgoročne finančne naložbe se nanašajo na deleže oziroma delnice v hčerinskem podjetju KOTO TRADE. Kratkoročne finančne naložbe pa se niso povečale ali zmanjšale. V letu 2023 so prav tako imeli manjšo vrednost zalog, kratkoročnih poslovnih terjatev in denarnih sredstev kot v letu 2022. Konec leta 2023 so imeli med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami 69,9 % nezapadlih, med zapadlimi pa je največji delež terjatev, ki so dvomljive ali sporne. Kratkoročne poslovne terjatve so večinoma terjatve do kupcev v tujini. Kratkoročne aktivne

časovne razmejitve so se povečale za skoraj 6 %, kar kaže na nekoliko večji obseg vnaprej plačanih stroškov ali prihodkov, ki se bodo prenesli v prihodnje poslovno leto (Koto, 2024).

Tabela 3: Analiza sredstev za leto 2022 in 2023

SREDSTVA	2023	Delež 2023	2022	Delež 2022	Povečanje/ zmanjšanje	Indeks 2023/2022
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	26.369.895	81,82	25.544.898	75,99	824.997	103,23
I. Neopredmetena sredstva in DAČR	1.191.497	3,70	1.266.997	3,77	-75.500	94,04
II. Opredmetena osnovna sredstva	24.944.494	77,40	24.075.862	71,62	868.632	103,61
IV. Dolgoročne finančne naložbe	7.500	0,02	7.500	0,02	0	100,00
VI. Odložene terjatve za davek	226.404	0,70	194.538	0,58	31.866	116,38
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	5.816.021	18,05	8.029.032	23,89	-2.213.011	72,44
II. Zaloge	1.151.391	3,57	1.195.404	3,56	-44.013	96,32
III. Kratkoročne finančne naložbe	0	0,00	0	0,00	0	0,00
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	603.323	1,87	4.870.690	14,49	-4.267.367	12,39
V. Denarna sredstva	1.194.672	3,71	1.962.938	5,84	-768.266	60,86
C. KRATKOROČNE AČR	42.524	0,13	40.121	0,12	2.403	105,99
SKUPAJ SREDSTVA	32.228.440	100,00	33.614.051	100,00	-1.385.611	95,88

Vir: lastno delo.

Iz tabele 4 lahko razberemo, da se je kapital leta 2023 v primerjavi z letom 2022 zmanjšal za 1,41 %, in sicer zaradi zmanjšanja čistega poslovnega izida poslovnega leta. To zmanjšanje nakazuje manjšo dobičkonosnost poslovanja in posledično nižji prirast zadržanega dobička. Dolgoročne obveznosti se nanašajo na investicije v opredmetena sredstva in so se v primerjavi z letom 2022 zmanjšale za 13,41 %. Ta sprememba je predvsem posledica odplačil dolgov in zmanjšanja obveznosti iz finančnega najema za financiranje nakupov vozil, kar kaže na postopno razdolževanje podjetja in zmanjšanje finančnega vzvoda v strukturi obveznosti. Na drugi strani pa so se kratkoročne obveznosti povečale za 3,83 %. Med njimi največji delež predstavljajo kratkoročne finančne obveznosti iz naslova dolgoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu 2024. To pomeni, da podjetje v kratkoročnem obdobju pričakuje pomembne izdatke za servisiranje dolga, kar lahko vpliva na likvidnostni položaj, če denarni tokovi iz poslovanja ne ostanejo ustrezno pozitivni (Koto, 2024).

Tabela 4: Analiza obveznosti do virov sredstev za leto 2022 in 2023

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	2023	Delež 2023	2022	Delež 2022	Povečanje/zmanjšanje	Indeks 2023/2022
A. KAPITAL	20.763.565	64,43	21061563	62,66	-297.998	98,59
I. Vpoklicani kapital	2.695.522	8,36	2.695.522	8,02	0	100,00
II. Kapitalske rezerve	4.005.277	12,43	4.005.277	11,92	0	100,00
III. Rezerve iz dobička	3.330.000	10,33	3.030.000	9,01	300.000	109,90
IV. Revalorizacijske rezerve	7.616.176	23,63	7.616.176	22,66	0	100,00
V. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	-5.512	-0,02	-42.146	-0,13	36.634	13,08
VI. Preneseni čisti poslovni izid	2.744.630	8,52	1.560.194	4,64	1.184.436	175,92
VII. Čisti poslovni izid poslovnega leta	377.472	1,17	2.196.541	6,53	-1.819.069	17,18
B. REZERVACIJE IN DPČR	288.313	0,89	360.541	1,07	-72.228	79,97
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	6.439.611	19,98	7.437.265	22,13	-997.654	86,59
I. Dolgoročne finančne obveznosti	4.604.460	14,29	5.602.114	16,67	-997.654	82,19
III. Odložene obveznosti za davek	1.835.151	5,69	1.835.151	5,46	0	100,00
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	4.440.672	13,78	4.398.265	13,08	42.407	100,96
II. Kratkoročne finančne obveznosti	1.172.837	3,64	1.129.538	3,36	43.299	103,83
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	3.267.835	10,14	3.268.727	9,72	-892	99,97
D. KRATKOROČNE PČR	296.279	0,92	356.417	1,06	-60.138	83,13
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	32.228.440	100,00	33.614.051	100,00	-1.385.611	95,88

Vir: lastno delo.

4.2 Analiza izkaza poslovnega izkaza

V tabeli 5 je prikazana analiza izkaza poslovnega izida podjetja KOTO za leti 2021 in 2022. Iz podatkov je razvidno, da so se čisti prihodki od prodaje v letu 2022 v primerjavi s predhodnim letom povečali za 23,7 %, kar je posledica rasti prodaje tako na domačem kot na trgih EU. To kaže na okrepljeno tržno prisotnost in izkoriščanje ugodnih cenovnih gibanj na trgu. Drugi poslovni prihodki so se v letu 2022 znižali, predvsem zaradi prenehanja nekaterih začasnih državnih podpor, kot so povračila obveznih prispevkov in nadomestila za bolniške odsotnosti, ki so bila v letu 2021 še vedno del ukrepov za blažitev posledic pandemije koronavirusa. Hkrati so se stroški blaga, materiala, dela in storitev povečali za približno 16 %, kar je povezano z večjim obsegom poslovanja ter višjimi vhodnimi stroški. Vendar rast stroškov ni presegla rasti prihodkov, kar pomeni, da je podjetje uspelo ohraniti

stroškovno učinkovitost. Pri odpisih vrednosti je najbolj izstopalo znižanje amortizacije in prevrednotovalnih poslovnih odhodkov, ki so skupaj padli za približno 18 %, kar lahko kaže na optimizacijo naložbenih aktivnosti ali zaključek večjih amortizacijskih ciklov iz prejšnjih let. Najbolj izrazita sprememba pa je bila dosežena pri čistem poslovnem izidu, ki se je v letu 2022 povečal za kar 216,5 % glede na leto 2021, kar pomeni več kot dvakratno rast. K temu so prispevali višji prihodki od prodaje, učinkovitejše upravljanje stroškov, boljše izkoriščanje tržnih priložnosti ter boljšega obvladovanja tveganj v tržnem okolju (Koto, 2023a).

Tabela 5: Analiza poslovnega izkaza za leto 2021 in 2022

	2022	2021	Povečanje/ zmanjšanje	Indeks 2022/2021
Čisti prihodki od prodaje	31.303.732	25.306.683	5.997.049	123,70
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	15.509	5.442	10.067	284,99
Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	111.255	126.425	-15.170	88,00
Stroški blaga, materiala in storitev	18.323.498	15.556.321	2.767.177	117,79
Stroški dela	6.138.032	5.358.940	779.092	114,54
Odpisi vrednosti	1.914.450	2.316.925	-402.475	82,63
Drugi poslovni odhodki	327.108	683.151	-356.043	47,88
Finančni prihodki	1.490	918	572	162,31
Finančni odhodki	105.738	98.679	7.059	107,15
Drugi prihodki	134.577	134.650	-73	99,95
Drugi odhodki	10	5.550	-5.540	0,18
Davek iz dobička	348.265	119.224	229.041	292,11
Odloženi davki	62.921	62.029	892	101,44
Čisti poslovni izid	4.346.541	1.373.299	2.973.242	316,50

Vir: lastno delo.

Kot prikazuje tabela 6, se je čisti poslovni izid podjetja KOTO v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 znižal za kar 84,4 %, kar predstavlja izrazit padec dobičkonosnosti. Ključni razlog za ta negativni rezultat je bilo zmanjšanje čistih prihodkov od prodaje za skoraj 13 %. Do tega je prišlo zaradi zmanjšane povpraševanja po moki in masti K3 na trgu ter znižanja prodajnih cen, kar je neposredno vplivalo na nižje prihodke podjetja. Vpliv na nižje prihodke je imelo tudi manjše klanje in posledično manjše količine proizvedenih proizvodov. Zmanjšanje povpraševanje je posledično vplivalo tudi na povečanje zalog, ki so se kar petkratno povečale. V vsakem primeru pa takšno povečanje zalog predstavlja dodatno obremenitev denarnega toka in povečano tveganje zastaranja ali razvrednotenja zalog, če se tržne razmere ne izboljšajo. Medtem ko so se prihodki znižali, so skupni stroški ostali približno na enaki ravni kot v letu 2022, kar pomeni, da podjetje ni uspelo sorazmerno

prilagoditi stroškovne strukture padcu prihodkov, kar je dodatno zmanjšalo poslovni izid (Koto, 2024).

Tabela 6: Analiza poslovnega izkaza za leto 2022 in 2023

	2023	2022	Povečanje/ zmanjšanje	Indeks 2023/2022
Čisti prihodki od prodaje	27.306.259	31.303.732	-3.997.473	87,23
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	98.852	15.509	83.343	637,38
Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	215.266	111.255	104.011	193,49
Stroški blaga, materiala in storitev	18.241.403	18.323.498	-82.095	99,55
Stroški dela	6.061.552	6.138.032	-76.480	98,75
Odpisi vrednosti	2.045.535	1.914.450	131.085	106,85
Drugi poslovni odhodki	459.308	327.108	132.200	140,41
Finančni prihodki	10.088	1.490	8.598	677,05
Finančni odhodki	188.550	105.738	82.812	178,32
Drugi prihodki	70.767	134.577	-63.810	52,58
Drugi odhodki	10	10	0	100,00
Davek iz dobička	59.268	348.265	-288.997	17,02
Odloženi davki	-31.865	62.921	-94.786	-50,64
Čisti poslovni izid	677.472	4.346.541	-3.669.069	15,59

Vir: lastno delo.

4.3 Analiza izkaza denarnega toka

V tabeli 7 je prikazana analiza izkaza denarnega toka za leti 2021 in 2022 za podjetje KOTO. Vidni so pozitivni premiki predvsem na področju poslovanja. V letu 2022 je podjetje ustvarilo 5,6 milijona EUR pozitivnega denarnega toka iz poslovanja, kar pomeni več kot 50-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2021. To rast je v veliki meri spodbudilo zvišanje cen na maščobnem terminalu, ki je bilo posledica geopolitičnih razmer, zlasti vojne v Ukrajini. Kupci so si zaradi nepredvidljivosti razmer začeli ustvarjati večje zaloge, kar je povečalo obseg poslovanja podjetja. Čeprav so se izdatki prav tako povečali, je bila rast prejemkov hitrejša, kar kaže na izboljšano operativno učinkovitost podjetja v letu 2022. Na področju investiranja so se izdatki povečali, prejemki pa močno zmanjšali, kar je privedlo do še bolj negativnega denarnega toka iz investiranja (-3,36 milijona EUR). To nakazuje, da je podjetje v letu 2022 bolj aktivno vlagalo v opredmetena osnovna sredstva med drugim v pridobitev OPPN 97, rekonstrukcijo objekta pomožnih dejavnosti, hladilni agregat in polže na surovinskem delu K3. Ti projekti nakazujejo razvojno naravnost in usmerjenost v rast, vendar hkrati pomenijo povečano obremenitev denarnega toka. Finančni tokovi so bili v obeh letih negativni, brez novih prejemkov iz zunanjih virov, kar pomeni, da je podjetje odplačevalo obveznosti ali izplačevalo dividende brez dodatnega zadolževanja. Takšna

dinamika kaže na finančno stabilnost, vendar tudi na pasivno financiranje rasti pretežno iz notranjih virov. Kljub negativnim tokovom pri investiranju in financiranju se je končno stanje denarnih sredstev skoraj potrojilo – z 729.502 EUR v letu 2021 na 1.962.938 EUR v letu 2022. To kaže, da je podjetje sposobno samofinancirati rast, ohranяти visoko likvidnost in ustvarjati pozitivne poslovne rezultate brez večje odvisnosti od zunanjega kapitala (Koto, 2023a).

Tabela 7: Analiza izkaza denarnega toka za leto 2021 in 2022

	2022	2021	Povečanje/ zmanjšanje	Indeks 2022/2021
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU				
Aa.) Prejemki pri poslovanju	32.899.297	27.097.832	5.801.465	121,41
Ab.) Izdatki pri poslovanju	-27.296.420	-23.408.287	-3.888.133	116,61
Ac.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju (Aa+Ab)	5.602.876	3.689.545	1.913.331	151,86
B. DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU				
Ba.) Prejemki pri investiranju	19.141	62.057	-42.916	30,84
Bb.) Izdatki pri investiranju	-3.376.843	-2.916.451	-460.392	115,79
Bc.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri investiranju (Ba+Bb)	-3.357.702	-2.854.394	-503.308	117,63
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU				
Ca.) Prejemki pri financiranju	0	0	0	0,00
Cb.) Izdatki pri financiranju	-1.011.739	-980.064	-31.675	103,23
Cc.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju (Ca+Cb)	-1.011.739	-980.064	-31.675	103,23
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV	1.962.938	729.502	1.233.436	269,08

Vir: lastno delo.

V tabeli 8 je prikazan izkaz denarnega toka podjetja KOTO skupaj z analizo in izračuni indeksov za leti 2022 in 2023. V letu 2023 je podjetje ustvarilo 4,43 milijona EUR pozitivnega denarnega toka iz poslovanja, kar predstavlja več kot 1,1 milijona EUR manj kot v letu 2022. Ta upad kaže na zmanjšano učinkovitost osnovnega poslovanja. Ključna razloga za nižje prejemke sta bila znižanje cen na maščobnem terminalu ter zmanjšano število zaklanih živali, kar je pomenilo manj vhodne surovine za predelavo. Izdatki so medtem ostali skoraj nespremenjeni, kar kaže, da podjetje ni uspelo ustrezno prilagoditi stroškovnih struktur padcu prihodkov. Na področju investiranja je podjetje v letu 2023 znižalo investicijsko aktivnost, saj so se izdatki zmanjšali, prejemki pa nekoliko povečali. Posledično se je negativni denarni tok iz investiranja zmanjšal na -2,8 milijona EUR, kar nakazuje bolj previdno investicijsko politiko v primerjavi z letom 2022. Pri denarnih tokovih iz financiranja je zaznati močno povečanje izdatkov, predvsem zaradi višjih odplačil kreditov, pri čemer podjetje ni prejelo nobenih dodatnih sredstev iz zunanjih virov.

Negativni tok iz financiranja se je skoraj podvojil in dosegel -2,39 milijona EUR, kar kaže na aktivno odplačevanje obveznosti brez novega zadolževanja. Zaradi nižjih prilivov iz poslovanja in večjih izdatkov za financiranje se je končno stanje denarnih sredstev zmanjšalo za 768.266 EUR, kar predstavlja skoraj 40-odstotni padec v primerjavi z letom 2022. Čeprav podjetje ohranja pozitiven denarni tok iz poslovanja, to znižanje nakazuje povečano potrebo po likvidnostni previdnosti v prihodnje (Koto, 2024).

Tabela 8: Analiza izkaza denarnega toka za leto 2022 in 2023

	2023	2022	Povečanje/ zmanjšanje	Indeks 2023/2022
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU				
Aa.) Prejemki pri poslovanju	31.717.314	32.899.297	-1.181.983	96,41
Ab.) Izdatki pri poslovanju	-27.283.145	-27.296.420	13.275	99,95
Ac.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju (Aa+Ab)	4.434.169	5.602.876	-1.168.707	79,14
B. DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU				
Ba.) Prejemki pri investiranju	34.554	19.141	15.413	180,52
Bb.) Izdatki pri investiranju	-2.844.478	-3.376.843	532.365	84,23
Bc.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri investiranju (Ba+Bb)	-2.809.924	-3.357.702	547.778	83,69
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU				
Ca.) Prejemki pri financiranju	0	0	0	0,00
Cb.) Izdatki pri financiranju	-2.392.511	-1.011.739	-1.380.772	236,48
Cc.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju (Ca+Cb)	-2.392.511	-1.011.739	-1.380.772	236,48
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV	1.194.672	1.962.938	-768.266	60,86

Vir: lastno delo.

5 ANALIZA S KAZALNIKI

Računovodski kazalniki so relativna števila, ki so lahko indeksi (primerjava istovrstnih podatkov, običajno čez čas), koeficienti (primerjava raznovrstnih podatkov) in stopnje udeležbe (primerjava dela glede na celoto). Poznamo več vrst kazalnikov, kot so kazalniki investiranja, kazalniki financiranja, kazalniki obračanja, kazalniki plačne sposobnosti, kazalniki donosnosti in kazalniki gospodarnosti ... (Zaman Groff, 2007, str. 283–285).

V nadaljnjih podpoglavjih bom izračunala ključne kazalnike za podjetje KOTO. Vsak kazalnik bom najprej na kratko opisala, predstavila njegov pomen ter zapisala enačbo za izračun. Nato bom v tabelah prikazala izračunane vrednosti posameznih kazalnikov za

obdobje 2021–2023. Pri izračunih sem si pomagala z orodjem MS Excel; uporabljeni podatki so povzeti iz letnih poročil podjetja in podrobneje prikazani v Prilogi 1.

5.1 Kazalniki investiranja

S tem kazalnikom analiziramo strukturo sredstev oziroma aktivno stran bilance stanja. Ti kazalniki so predvsem pomembni za poslovodstvo, saj je njihov cilj poslovati s čim manjšim obsegom sredstev in je to pomembno pri odločanju o investicijah v posamezne vrste sredstev. V to skupino uvrščamo naslednje kazalnike: delež dolgoročnih sredstev in delež kratkoročnih sredstev. Delež dolgoročnih sredstev izračunamo tako, da dolgoročna sredstva delimo s vsoto celotnih sredstev podjetja, kar prikazuje enačba (1). Kot je razvidno iz enačbe (2), podobno izračunamo tudi delež kratkoročnih sredstev, ko kratkoročna sredstva delimo s vsemi sredstvi podjetja (Igličar in drugi, 2024, str. 399–401).

$$\text{Delež dolgoročnih sredstev} = \frac{\text{dolgoročna sredstva}}{\text{sredstva}} \quad (1)$$

$$\text{Delež kratkoročnih sredstev} = \frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{sredstva}} \quad (2)$$

Tabela 9 prikazuje deleže dolgoročnih in kratkoročnih sredstev podjetja KOTO. Iz prikazanih podatkov je razvidno, da ima podjetje visok delež dolgoročnih sredstev v svoji strukturi. To kaže na večje vlaganje v dolgoročne naložbe, kar je značilno za kapitalsko intenzivna podjetja. Takšna struktura običajno pomeni večjo stabilnost in dolgoročno usmerjenost poslovanja, vendar lahko hkrati zmanjša finančno prilagodljivost. Po drugi strani pa je delež kratkoročnih sredstev razmeroma nizek. To pomeni, da podjetje manj sredstev usmerja v naložbe, ki jih je mogoče hitro pretvoriti v denar. Posledično ima KOTO omejeno kratkoročno likvidnost, kar lahko vpliva na sposobnost hitrega odzivanja na spremembe v poslovnem okolju ali na nepričakovane stroške.

Tabela 9: Delež dolgoročnih in kratkoročnih sredstev v podjetju KOTO v 2021–2023

	2021	2022	2023
Delež dolgoročnih sredstev	81,59	75,99	81,82
Delež kratkoročnih sredstev	18,30	23,89	18,05

Vir: lastno delo.

5.2 Kazalniki financiranja

Pri kazalniku financiranja pa analiziramo pasivno stran bilance stanja. Financiranje z dolgom vpliva tako na donosnost kot na finančno tveganje podjetja. Uporaba relativno cenejših dolžniških virov v uspešnih obdobjih lahko povzroči, da se donosnost lastniškega kapitala poveča nadproporcionalno. V manj uspešnih letih pa se lahko donosnost kapitala

nadproporcionalno zmanjša. Ker sta donosnost in tveganje neločljivo povezana, povečanje dolžniškega financiranja povečuje tudi finančno tveganje podjetja (Slapničar, 2013, str. 9).

Delež kapitala v financiranju pove odstotek kapitala v celotni pasivi podjetja. Ta kazalnik izračunamo tako, da kapital delimo s obveznostmi do virov sredstev, kot je razvidno iz enačbe (3). Višji delež kapitala v financiranju pomeni manjše finančno tveganje za upnike, saj več tveganja prevzemajo lastniki. Ta kazalnik je ključen za upnike, ker jim pomaga oceniti, ali bo podjetje sposobno vračati glavnico in obresti ter kako dodatno posojilo vpliva na njegovo tveganost. Lastnike pa zanima ravnotežje med finančnim tveganjem in donosnostjo kapitala (Slapničar, 2013, str. 9).

Z enačbo (4) izračunamo delež dolgov v financiranju tako, da dolgove delimo s obveznostmi do virov sredstev. Ta kazalnik kaže, kakšen delež sredstev je financiran s dolgi. Razmerje med kapitalom in dolgi nam pove kazalnik finančnega vzvoda. Izračunamo ga tako, da dolgove delimo s kapitalom, kar je razvidno iz enačbe (5). Višja kot je vrednost tega kazalnika, več dolgov je med viri financiranja (Igličar in Hočevnar, 1997, str. 231–233).

$$\text{Delež kapitala v financiranju} = \frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (3)$$

$$\text{Delež dolgov v financiranju} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (4)$$

$$\text{Kazalnik finančnega vzvoda} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{kapital}} \quad (5)$$

Tabela 10 prikazuje strukturo financiranja podjetja KOTO v obdobju 2021–2023, in sicer deleže kapitala, dolgov in vrednosti kazalnika finančnega vzvoda. Iz podatkov je razvidno, da ima podjetje visoke deleže kapitala v financiranju, pri čemer se je ta delež v opazovanem obdobju še dodatno povečal, medtem ko so se deleži dolgov postopoma zmanjševali. Posledično se je znižal tudi kazalnik finančnega vzvoda, kar pomeni, da se je delež dolgov v primerjavi s kapitalom zmanjšal. Takšna kapitalska struktura nakazuje previdno in finančno stabilno poslovanje, saj večji delež kapitala zmanjšuje odvisnost od zunanjih virov ter posledično tudi poslovno tveganje.

Tabela 10: Delež kapitala in dolgov v fin. ter fin. vzvod podjetja KOTO v 2021–2023

	2021	2022	2023
Delež kapitala v financiranju	56,38	62,66	64,43
Delež dolgov v financiranju	41,58	35,21	33,76
Kazalnik finančnega vzvoda	73,75	56,19	52,40

Vir: lastno delo.

5.3 Kazalniki obračanja

Kazalniki obračanja sredstev prikazujejo, koliko prihodkov podjetje ustvari z razpoložljivimi sredstvi oziroma koliko sredstev potrebuje za doseg določenih prihodkov. Višja kot je vrednost kazalnika, hitreje se sredstva obračajo, kar običajno pomeni bolj učinkovito rabo sredstev in manjšo potrebo po zunanjem financiranju (Slapničar, 2013, str. 7).

Pri izračunavanju teh kazalnikov je potrebno biti pozoren, da so kazalniki izračunani kot razmerje med zneski iz izkaza poslovnega izida in postavkami bilance stanja. Ker se postavke bilance stanja nanašajo na določen dan, je potrebno upoštevati povprečno stanje sredstev, saj se postavke poslovnega izida nanašajo na obdobje (Igličar in Hočevnar, 1997, str. 240–243). Koeficient obračanja celotnih sredstev prikazuje enačba (6). Ta koeficient pokaže kako hitro se obračajo sredstva oziroma koliko prihodkov podjetje ustvari s sredstvi (Slapničar, 2013, str. 7–8).

$$\text{Koeficient obračanja celotnih sredstev} = \frac{\text{prihodki}}{\text{povprečno stanje sredstev}} \quad (6)$$

Tabela 11 prikazuje koeficient obračanja celotnih sredstev podjetja KOTO v obdobju 2021–2023. Kazalnik se je v opazovanem obdobju gibal med 0,83 in 0,99, kar pomeni, da podjetje v posameznem letu ne ustvari niti enkrat toliko prihodkov, kolikor znaša vrednost vseh njegovih sredstev. Nizka vrednost kazalnika nakazuje nizko učinkovitost uporabe sredstev, kar je lahko posledica visoke vrednosti dolgoročnih sredstev, ki se obračajo počasneje.

Tabela 11: Koeficient obračanja celotnih sredstev KOTO v 2021–2023

	2021	2022	2023
Koeficient obračanja celotnih sredstev	0,90	0,99	0,83

Vir: lastno delo.

Koeficient obračanja zalog prikazuje enačba (7) in kaže kolikokrat se zaloge obrnejo. Višja vrednost kazalnika pomeni dobro učinkovitejše upravljanje z zalogami. S pomočjo koeficienta obračanja zalog lahko izračunamo tudi dneve vezave zalog, kar prikazuje enačba (8) in nam pove, koliko časa je denar vezan v zalogah (Slapničar, 2013, str. 7–8).

$$\text{Koeficient obračanja zalog} = \frac{\text{prihodki iz poslovanja}}{\text{povprečno stanje zalog}} \quad (7)$$

$$\text{Dnevi vezave zalog} = \frac{365}{\text{koeficient obračanja zalog}} \quad (8)$$

Tabela 12 prikazuje koeficient obračanja in dneve vezave zalog. Iz podatkov lahko razberemo, da se je koeficient obračanja zalog čez preučevano obdobje zmanjševal. To pomeni, da so se zaloge povečujejo oziroma da se je upočasnila prodaja. Posledično se tudi

dnevi vezave povečujejo, kar pomeni, da so zaloge dlje časa v skladiščih. Te ugotovitve lahko nakazujejo slabšo učinkovitost upravljanja zalog.

Tabela 12: Koeficient obračanja in dnevi vezave zalog podjetja KOTO v 2021–2023

	2021	2022	2023
Koeficient obračanja zalog	30,98	29,75	23,45
Dnevi vezave zalog	11,78	11,27	15,56

Vir: lastno delo.

Kot je razvidno iz enačbe (9) nam koeficient obračanja terjatev iz poslovanja prikazuje, kolikokrat se povprečno v letu se terjatve do kupcev in druge poslovne terjatve pretvorijo v denar. Višja vrednost kazalnika pomeni, da podjetje hitreje pretvarja svoje terjatve v denarna sredstva, kar je praviloma znak učinkovitega upravljanja s terjatvami. Iz tega koeficienta je mogoče izračunati tudi povprečno število dni vezave terjatev, kar prikazuje enačba (10) in nam pove, koliko dni v povprečju traja, da podjetje prejme plačilo od svojih kupcev (Slapničar, 2013, str. 8–9).

$$\text{Koeficient obračanja terjatev iz posl.} = \frac{\text{prihodki iz poslovanja}}{\text{povprečno stanje terjatev iz poslovanja}} \quad (9)$$

$$\text{Dnevi vezave terjatev} = \frac{365}{\text{koeficient obračanja terjatev iz poslovanja}} \quad (10)$$

V tabeli 13 je prikazan koeficient obračanja in dnevi vezave terjatev. Iz podatkov lahko razberemo, da se koeficient obračanja terjatev iz poslovanja postopoma zmanjševal. To pomeni, da podjetje počasneje izterjuje svoje terjatve oziroma da se povprečen čas izterjave podaljšuje. To potrjujejo tudi dnevi vezave terjatev, ki so se povečali s 48,61 dni na 55,31 dni. Daljša vezave terjatev pomeni večje tveganje za likvidnost podjetja, saj ima podjetje več sredstev vezanih v terjatvah. To pomeni, da podjetje potrebuje vse več časa, da prejme plačila od svojih kupcev, kar negativno vpliva na denarni tok in povečuje izpostavljenost tveganju neplačil.

Tabela 13: Koeficient obračanja in dnevi vezave terjatev podjetja KOTO v 2021–2023

	2021	2022	2023
Koeficient obračanja terjatev iz poslovanja	7,51	7,27	6,60
Dnevi vezave terjatev	48,61	50,24	55,31

Vir: lastno delo.

5.4 Kazalniki plačne sposobnosti

Plačna sposobnost je kratkoročna sposobnost podjetja, da lahko sproti poravnava zapadle obveznosti. Ti kazalniki so zelo pomembni za upnike (npr. dobavitelje) in posojilodajalce,

saj jih najbolj zanima, ali je podjetje sposobno poravnati obveznosti (Igličar in drugi, 2024, str. 403–404).

Kratkoročni koeficient prikazuje razmerje med kratkoročnimi obveznostmi in kratkoročnimi sredstvi, kar je razvidno iz enačbe (11). Nižja kot je vrednost koeficienta, večja je verjetnost za plačilno nesposobnost podjetja, ampak moramo biti pri tej razlagi previdni, saj ne moremo tega vedno trditi. Boljši pokazatelj plačilne sposobnosti je pospešeni koeficient, ki ga prikazuje enačba (12) in hitri koeficient, ki ga prikazuje enačba (13). Oba koeficienta odpravljata težavo zaradi različnih likvidnosti sredstev (Igličar in drugi, 2017, str. 424–429).

$$\text{Kratkoročni koeficient} = \frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (11)$$

$$\text{Pospešeni koeficient} = \frac{\text{denarna sredstva} + \text{kratk. fin. naložbe} + \text{kratk. terjatve}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (12)$$

$$\text{Hitri koeficient} = \frac{\text{denarna sredstva} + \text{kratk. fin. naložbe}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (13)$$

Tabela 14 prikazuje kratkoročni, pospešeni in hitri koeficient podjetja KOTO v obdobju 2021–2023, ki skupaj omogočajo celovito oceno kratkoročne plačilne sposobnosti podjetja. Kratkoročni koeficient je bil najvišji v letu 2022, nato pa se je v letu 2023 znižal. Ta kazalnik prikazuje razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi ter kaže, kolikokrat so sredstva večja od obveznosti. Čeprav se kot optimalna vrednost pogosto navaja koeficient okoli 2, to ni absolutno merilo. Številna podjetja lahko ohranjajo ustrezno likvidnost tudi pri nižjih vrednostih, če učinkovito upravljajo z zalogami in terjatvami. Pospešeni koeficient izključuje zaloge in je zato bolj realno merilo kratkoročne plačilne sposobnosti. Podjetje KOTO ima v vseh treh letih pospešeni koeficient nad 1, kar kaže na ustrezno likvidnost. Najnižji je bil leta 2023, vendar še vedno nad pragom, ki se šteje za finančno vzdržnega. V tabeli je prikazan tudi hitri koeficient, ki vključuje le najbolj likvidna sredstva (kot so denarna sredstva in kratkoročne finančne naložbe). Vrednosti so v vseh treh letih pod 1, kar je običajno, saj večina podjetij nima dovolj takoj likvidnih sredstev za pokritje vseh kratkoročnih obveznosti, vendar to samo po sebi še ne pomeni ogrožene plačilne sposobnosti.

Tabela 14: Kratkoročni, pospešeni in hitri koeficient podjetja KOTO v 2021–2023

	2021	2022	2023
Kratkoročni koeficient	1,44	1,83	1,31
Pospešeni koeficient	1,20	1,55	1,05
Hitri koeficient	0,19	0,45	0,27

Vir: lastno delo.

5.5 Kazalniki donosnosti

Kazalniki donosnosti so med najpomembnejšimi finančnimi kazalniki. Z njimi merimo uspešnost uporabljenih sredstev glede na donos. Kazalnik čiste donosnosti kapitala prikaže stopnjo donosnosti kapitala, kar je razvidno iz enačbe (14). Ta kazalnik je zelo zanimiv za lastnike podjetja, saj je donos njihove naložbe odvisen od uspešnosti poslovanja podjetja. Kot je razvidno iz enačbe (15) kazalnik čiste donosnosti sredstev prikazuje razmerje med doseženim dobičkom in vloženimi sredstvi. Višji kot je kazalnik, bolj je podjetje uspešnejše poslovalo (Mayr, 2007, str. 155). Čista donosnost prihodkov od prodaje prikazuje delež čistega dobička v čistih prihodkih od prodaje, kar je razvidno iz enačbe (16) (Igličar in drugi, 2017, str. 434–437).

$$\text{Kazalnik čiste donosnosti kapitala} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečno stanje kapitala}} \quad (14)$$

$$\text{Kazalnik čiste donosnosti sredstev} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečno stanje sredstev}} \quad (15)$$

$$\text{Čista donosnost prihodkov od prodaje} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{čisti prihodki od prodaje}} \quad (16)$$

Tabela 15 prikazuje gibanje treh ključnih kazalnikov donosnosti podjetja KOTO v obdobju 2021–2023: čisto donosnost kapitala, čisto donosnost sredstev in čisto donosnost prihodkov od prodaje. Najvišje vrednosti vseh treh kazalnikov so bile dosežene v letu 2022, kar nakazuje vrhunec uspešnosti poslovanja v opazovanem obdobju. Leta 2023 so se vsi kazalniki občutno poslabšali, zlasti čista donosnost kapitala, ki je padel za skoraj 20 %. To kaže na zmanjšano učinkovitost uporabe kapitala in virov. Poslabšanje je verjetno posledica višjih stroškov, upada prihodkov ali manj učinkovitega poslovanja.

Tabela 15: Kazalnik čiste donosnosti kapitala podjetja KOTO v 2021–2023

	2021	2022	2023
Kazalnik čiste donosnosti kapitala	8,95	23,02	3,24
Kazalnik čiste donosnosti sredstev	4,88	13,74	2,06
Čista donosnost prihodkov od prodaje	5,43	13,89	2,48

Vir: lastno delo.

5.6 Kazalniki gospodarnosti

Ekonomičnost oziroma gospodarnost poslovanja lahko analiziramo na različne način, ampak je najpogosteje uporabljen koeficient gospodarnosti, ki ga izračunamo kot razmerje med odhodki in prihodki, kar je razvidno iz enačbe (17). Podjetja poslujejo gospodarno, če imajo večje prihodke od odhodkov. Čim večji so odhodki v primerjavi s prihodki, manjša je gospodarnost (Turk in Melavc, 2001, str. 525).

$$\text{Kazalnik gospodarnosti poslovanja} = \frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{poslovni odhod}} \quad (17)$$

Tabela 16 prikazuje kazalnik gospodarnost poslovanja za podjetje KOTO. V vseh treh letih je podjetje poslovalo z dobičkom, saj so bili prihodki večji od odhodkov in kazalnik se je povečal v preučevanih letih.

Tabela 16: Kazalnik gospodarnosti poslovanja podjetja KOTO v 2021–2023

	2021	2022	2023
Kazalnik gospodarnosti poslovanja	1,05	1,27	1,25

Vir: lastno delo.

6 VPLIV TRAJNOSTNIH PRAKS NA FINANČNO USPEŠNOST

V tretjem poglavju sem predstavila nekatere pomembnejše trajnostne prakse, ki jih podjetje KOTO uvedlo v obdobju 2021–2023. Te prakse so bile usmerjene v zmanjšanje okoljskega vpliva, večjo energetske učinkovitost in odgovorno ravnanje z viri, kar sledi načelom trajnostnega poslovanja. Takšne prakse pogosto predstavljajo strateške naložbe v dolgoročno stabilnost, pri čemer podjetje pričakuje, da bodo imele pozitiven vpliv tudi na njegovo finančno uspešnost. Vendar se pri tem pojavi vprašanje, ali prakse res prinašajo finančne koristi.

Ob pregledu trajnostnih praks ugotavljam, da je bila večina teh praks uvedenih v letu 2023. Na podlagi analize računovodskih izkazov v 4. poglavju in kazalnikov v 5. poglavju je razvidno, da je podjetje v letu 2023 doseglo najslabše finančne rezultate v primerjavi z letoma 2021 in 2022.

Projekt EIP ŽUŽ, ki se je zaključil v letu 2025, še ni vplival na finančne rezultate, saj bodo njegovi učinki vidni šele tedaj, ko bodo ugotovitve prenesene v prakso. Prav tako projekt Waste4Soil, ki se zaključuje leta 2027, v tej fazi še ni mogoče ocenjevati glede njegovega vpliva na uspešnost.

Podjetje KOTO ima tudi bioplinsko napravo, ki iz biološko razgradljivih odpadkov proizvaja zeleno energijo. Ta pokriva približno 90 % potreb po električni energiji, kar prispeva k znižanju stroškov energije. Ker podjetje stroškov energije ne prikazuje po posameznih vrstah ne morem narediti analize, ali proizvedena električna energija iz bioplinske naprave dejansko zmanjšuje stroške in tako pozitivno vpliva na finančno uspešnost.

V letu 2023 pa so sklenili tudi pogodbo za izgradnjo sončne elektrarne. Predviden pričetek delovanje elektrarne je v letu 2024 in učinek te odločitve bo opazen šele v naslednjih letih. V sodelovanju z Institutom Jožef Štefan so začeli razmišljati o projektu analize potenciala izrabe odpadne toplote iz predelave ŽSP. Ta projekt bo sprva verjetno prinesel dodatne

stroške in negativno vplival na kratkoročno uspešnost, vendar bo lahko dolgoročno pozitivno vplival na finančno uspešnost.

Na podlagi izvedene analize ugotavljam, da učinki večine trajnostnih praks še niso vidni, saj so projekti še v fazi uvajanja ali razvoja. Leto 2023, v katerem je podjetje zabeležilo najslabše rezultate v analiziranem obdobju, ni neposredno povezano z uvajanjem trajnostnih praks, temveč so razlogi poslabšanje tržnih razmer, zmanjšano povpraševanje, cenovna nihanja ter višji stroški vhodnih surovin.

Sklepno lahko rečem, da finančnih učinkov trajnostnega prehoda za zdaj še ni mogoče zagotovo oceniti, vendar pa obstaja potencial, da se ti učinki izrazijo pozitivno v prihodnjih letih, ko bodo ukrepi v celoti preneseni v prakso.

7 SKLEP

V zaključni nalogi sem raziskovala razvoj podjetja KOTO d. o. o. v obdobju 2021–2023 ter analizirala poslovne strategije in vpliv trajnostnih praks na finančno uspešnost podjetja.

V nalogi sem najprej predstavila zgodovino podjetja KOTO, njihove produkte in storitve, pridobljeno koncesijo ter certifikate. Nato sem teoretično opredelila pojem trajnostnega razvoja in raziskala, kako se podjetje na tem področju dejansko odziva. Podrobneje sem opisala trajnostne projekte, ki so jih uvedli – EIP ŽUŽ, Waste4Soil, bioplinsko napravo ter namestitev sončnih elektrarn. Sledili sta teoretična predstavitev računovodskih izkazov in kazalnikov ter analiza računovodskih izkazov za leti 2021, 2022 in 2023. Izračunala sem tudi ključne računovodske kazalnike za podjetje KOTO. Potem sem analizirala vpliv trajnostnih praks na finančno uspešnost podjetja.

Na podlagi analize, predstavljene v šestem poglavju, lahko zaključim, da je na raziskovalno vprašanje: Ali uvedene poslovne strategije in trajnostne prakse v zadnjih letih vplivajo na finančno uspešnost podjetja KOTO v obdobju 2021–2023? trenutno težko podati dokončen odgovor. Trajnostne prakse pogosto prinašajo učinke šele na daljši časovni rok, pri čemer je treba poudariti, da je bila večina ključnih ukrepov uvedenih šele v letu 2023.

Analiza računovodskih izkazov in kazalnikov kaže, da je podjetje v letu 2023 doseglo slabše finančne rezultate v primerjavi z letom 2022 in 2021. Kljub temu teh sprememb ni mogoče neposredno povezati z izvajanjem trajnostnih projektov. Možni razlogi za poslabšanje rezultatov vključujejo spreminjanje tržnih razmer, manjše povpraševanje, nihanje cen, višje stroške vhodnih surovin in druge zunanje dejavnike, ki so lahko vplivali na finančno uspešnost podjetja.

Za celovitejšo presojo vpliva trajnostnih strategij bo potrebno spremljati poslovanje podjetja tudi v prihodnjih letih. Le tako bo mogoče oceniti, ali bodo te prakse dolgoročno prispevale k večji stabilnosti, konkurenčnosti in finančni uspešnosti podjetja. Na podlagi ugotovitev

priporočam, da podjetje KOTO redno spremlja ključne računovodske kazalnike, povezane s trajnostnimi naložbami, ter vzpostavi notranje poročanje o učinkovitosti trajnostnih projektov. Tako bo podjetje lahko pravočasno prepoznalo uspešne strategije in po potrebi prilagodilo svoje poslovne odločitve.

SEZNAM KLJUČNE LITERATURE

1. Igličar, A., Hočevnar, M. in Zaman Groff, M. (2024). *Osnove računovodstva* (1. dop. izd.). Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
2. Koto, d. o. o. (2023a, 5. julij). *Revidirano letno poročilo družbe KOTO za leto 2022*. <https://koto.si/wp-content/uploads/2023/07/KOTO-letno-porocilo-2022-revidirano-2.pdf>
3. Koto, d. o. o. (2024, 27. junij). *Revidirano letno poročilo družbe KOTO za leto 2023*. <https://koto.si/wp-content/uploads/2023/07/KOTO-letno-porocilo-2023.pdf>
4. Koto, d. o. o. (2025f). *Trajnostni razvoj*. <https://koto.si/trajnostni-razvoj/>
5. Slapničar, S. (2013). *Analiza računovodskih izkazov s kazalniki*. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.

LITERATURA IN VIRI

1. Bregar Struna, A. (2022, 26. januar). *Trajnost je katalizator finančne uspešnosti podjetij*. <https://cer-slo.si/trajnost-je-katalizator-financne-uspesnosti-podjetij-26-01-2022.html>
2. Gutnik, R. (2025). *Analiza računovodskih izkazov* [objava na blogu]. <https://equito.si/blog/analiza-racunovodskih-izkazov/>
3. Hočevnar, M., Igličar, A. in Zaman Groff, M. (2004). *Osnove računovodstva* (2. dop. izd. 2. nat.). Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
4. Igličar, A. in Hočevnar, M. (1997). *Računovodstvo za managerje*. Gospodarski vestnik.
5. Igličar, A., Hočevnar, M. in Zaman Groff, M. (2017). *Osnove računovodstva*. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
6. Koto, d. o. o. (2022, 5. september). *Revidirano letno poročilo družbe KOTO za leto 2021*. <https://koto.si/wp-content/uploads/2023/04/KOTO-letno-porocilo-2021-revidirano-1.pdf>
7. Koto, d. o. o. (2023b, 10. julij). *Sodelujemo pri EU projektu predelave živilskih odpadkov v izboljševalce tal*. <https://koto.si/sodelujemo-pri-eu-projektu-predelave-zivilskih-odpadkov-v-izboljsevalce-tal/>
8. Koto, d. o. o. (2023c, 17. junij). *Družba KOTO vstopa na področje insektne biokonverzije*. <https://koto.si/druzba-koto-vstopa-na-podrocje-insektne-biokonverzije/>
9. Koto, d. o. o. (2025a). *Certifikati*. <https://koto.si/o-podjetju/certifikati/>
10. Koto, d. o. o. (2025b). *Koncesija*. <https://koto.si/koncesija/>
11. Koto, d. o. o. (2025c). *O podjetju*. <https://koto.si/o-podjetju/>
12. Koto, d. o. o. (2025d). *Produkti*. <https://koto.si/produkti/>
13. Koto, d. o. o. (2025e). *Storitve*. <https://koto.si/storitve/>
14. Koto, d. o. o. (2025g). *Zgodovina*. <https://koto.si/o-podjetju/zgodovina/>

15. Mayr, B. (2007). *Uvod v računovodstvo*. Abeceda Storitve d. o. o.
16. OZN. (2023). *Cilji trajnostnega razvoja*.
https://unis.unvienna.org/unis/sl/topics/sustainable_development_goals.html
17. Pečan Irenej, L., Geršak, E., Bonin, L., Grgurič, L., Ratajc, T. in Kuhar, A. (2025). *Insektna biokonverzija s črno bojovniško muho: Koncept krožnega biogospodarstva*. Biotehnična fakulteta Univerze v Ljubljani.
18. Turk, I. in Melavc, D. (2001). *Računovodstvo*. Moderna organizacija.
19. Waste4Soil. (brez datuma). *Turning food waste into sustainable soil improvers for better soil health and improved food systems*. Pridobljeno 18. junij 2025 s <https://www.waste4soil.eu/>
20. Zaman Groff, M., Hočevár, M. in Igličar, A. (2007). *Temelji računovodstva* (1. nat.). Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.

PRILOGA

Priloga 1: Podatki za izračun kazalnikov za podjetje KOTO za obdobje 2021–2023

	2021	2022	2023
Dolgoročna sredstva	24.178.668	25.544.898	26.369.895
Kratkoročna sredstva	5.423.327	8.029.032	5.816.021
Skupaj sredstva	29.633.699	33.614.051	32.228.440
Kapital	16.707.434	21.061.563	20.763.565
Dolgoročne obveznosti	8.555.306	7.437.265	6.439.611
Kratkoročne obveznosti	3.766.020	4.398.265	4.440.672
Skupaj obveznosti oz. dolgovi	12.321.326	11.835.530	10.880.283
Obveznosti do virov sredstev	29.633.699	33.614.051	32.228.440
Prihodki od prodaje	25.306.683	31.303.732	27.306.259
Začetno stanje sredstev	26.655.078	29.633.699	33.614.051
Končno stanje sredstev	29.633.699	33.614.051	32.228.440
Povprečno stanje sredstev	28.144.389	31.623.875	32.921.246
Denarna sredstva	729.502	1.962.938	1.194.672
Kratkoročne finančne naložbe	-	-	-
Kratkoročne poslovne terjatve	3.777.270	4.870.690	3.469.958
Čisti prihodki od prodaje	25.306.683	31.303.732	27.306.259
Poslovni izid/dobiček iz poslovanja		4.727.408	812.579
Čisti dobiček	1.373.299	4.346.541	677.472
Začetno stanje kapitala	13.986.255	16.707.434	21.061.563
Končno stanje kapitala	16.707.434	21.061.563	20.763.565
Povprečno stanje kapitala	15.346.845	18.884.499	20.912.564
Drugi poslovni prihodki	126.425	111.255	215.266
Poslovni prihodki	25.433.108	31.414.987	27.521.525
Stroški blaga, materiala, storitev	18.241.403	18.323.498	15.556.321
Stroški dela	5.358.940	6.138.032	6.061.552
Drugi poslovni odhodki	683.151	327.108	459.308
Poslovni odhodki	24.283.494	24.788.638	22.077.181
Začetno stanje zalog	725.508	916.555	1.195.404
Končno stanje zalog	916.555	1.195.404	1.151.391
Povprečno stanje zalog	821.031,50	1.055.979,50	1.173.397,50
Začetno stanje poslovnih terjatev	2.997.462	3.777.270	4.870.690
Končno stanje poslovnih terjatev	3.777.270	4.870.690	3.469.958
Povprečno stanje poslovnih terjatev	3.387.366	4.323.980	4.170.324

Vir: lastno delo na podlagi Koto (2022), Koto (2023a) in Koto (2024).